

GYVENTOJAI KOVOJA NACIUS IR MIRŠTA KONCENTRACIJOSE

Spaudos žinių agentūra ONA iš Washingtono pranešė, gavusi iš Europos žinių, kad Pabaltijo kraštų kovotojai, sekdami pačių nacių vartojamus metodus, pradėjo puliti didesnius dvarus bei ukius, imti palankiai vokiečiams nusiteikusius savininkus ir vesti juos į mėsus. Kovotojai pasiima įkaitus ir vokiečių kareivius, kuriuos laiko slaptoje mišky vietose.

Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje nacių režimu nepasitenkinimas vis didėja, kaip rašo švedų laikraštis Aftontindingen. Visuose Pabaltijo kraštuose jaučiama didelė maisto stoka, pradėjo plisti įvairios ligos.

Gestapo agentai užpildinėjami ramiu būdu ir užmušinėjami. Dažnai užmušama ir nacių karininkai bei milicininkai, kai gyventojai patenka visiškai beviltin, rašo tas pats laikraštis, kurį cituoja War Information Office. Sakoma, kad dažnai įvyksta sabotažo veiksmų.

Pabaltijo kraštų gyventojai šimtais miršta koncentracijos stovyklose, kiekvieną dieną jie savo akimis mato skaudžiausias okupantų skriaudas, kurios dažnai sukelia didžiausio pasipiktinimo.

Tas pats laikraštis tvirtina, kad iš privačių šaltinių jam pasiekė patirti, jog nuo tifo ir kitų užkrečiamųjų ligų, kurios dabar plinta Pabaltijo kraštuose, yra skiepijami tikrai vokiečiai ir jiems ištikimieji.

O štai kaip naciai išprendžia maisto problemas Pabaltijo kraštuose: pastaruoju metu, kai Estijoje stigo cukraus — naciai konfiskavo dalį Latvijos cukraus atsargų, kad galėtų jas parduoti Estijoje. Cukrus iš latvių buvo atimtas, bet nepasiekė Estijos: jis „prapuolė pakeliui“. Manoma, kad cukrus buvo išvežtas į Vokietiją.

Sovietų radio, imdamas žinias iš vokiečių kontroliuojamų estų laikraščių, tvirtina, kad daugelis vyrų slapstosi nuo vokiečių mobilizacijos. Laikraštis pabrėžia, kad maisto stoka labai didelė. Šias žinias iš Maskvos užregistravo valdžios klausimos stotys.

Praso Pakelti Atlyginimą Karių Šeimoms

Praeitą savaitę Suv. Valstijų karo departamentas patarė kongresui pakelti 10 nušimtų atlyginimą visoms karių šeimoms. Tuo tikslu departamento atstovai buvo pakviesti pasisakyti del atstovo Lodge paruošto biliaus, kuris siūlė pakelti karių šeimoms atlyginimą iki 15 nušimčių.

Jei karo departamentas pasiūlymas būtų priimtas, tai karių žmonos, kurios neturi vaikų, gautų tiek pat, tiek gavo iki šiol, tai yra po \$50 mėnesiui. Bet žmonos, kurios turi vaikus, vietoje dabar gaudamų \$50, gautų \$68 per mėnesį.

Departamentas siūlo neišskaityti iš kario algos pirmą šeimynos išmokėjimą, nes dabar iš kiekvienos kareivio algos išskaitoma \$22 per mėnesį.

Komiteto pirm., Johnson, pareiškė, kad jei karių šeimynoms būtų pakelta atlyginimas, tai valdžia per metus turėtų išmokėti \$303,000,000 daugiau, negu dabar išleidžia. Didesnis atlyginimas siūlomas todėl, kad pragyvenimo reikmenys žymiai pabrango.

Gali būti kongresas sutiks.

„Laikas Priešą Pulti Dabar“

Moskvos radio birželio 27 d. paskelbė Stalino padėką Suv. Valstijų prez. Rooseveltui už įvertinimą Rusijos didelio pasipriešinimo ir drąsos. Tačiau dėkodamas, Stalinas pasakė, jog šiuo momentu jau esančios tinkamos sąlygos galutinai prieš nugalėjimui. Sakoma, kad Stalinas savo laiške, kiek laiko atgal rašytame prez. Rooseveltui, pasakė: „Juo greičiau mes smogsime bendromis įėjimais prie šui, tuo greičiau pasieksime galutiną laimėjimą“.

Šį pareiškimą Stalinas padarė, atsakydamas į prezidento Rooseveltto laišką, jam neseniai pasiųstą, kurį prez. Rooseveltas pasiuntė Stalinui sąryšy su nacių atakomis, minint dviejų metų sukaktį.

Sakoma, kad panašius laiškus Stalinas pasiuntė Kinijos gen. Čiang Kaišeki ir Prancijos generolas Ch. de Gaulle ir H. Giraud. Taipgi Čekoslovakijos prez. E. Beneš gavo laišką iš Rusijos sovietų prez. Kalinin'o, o Belgijos vyriausybės ištrėmimo premieras P. H. Spaak gavo laišką iš Rusijos užsienio reikalų komisaro Molotovo.

Tas parodė kooperavimą. to Rooseveltto laišką, jam neseniai pasiųstą, kurį prez. Rooseveltas pasiuntė Stalinui sąryšy su nacių atakomis, minint dviejų metų sukaktį.

Italai „Raminasi Dvasioje“

Bernas, Sveicarija. — Pakėlimui puolančios italų dvasios, Italijos fašistai pareiškė, kad sudarant atskirą taiką Italija nieko negalėtų laimėti. Mussolinio aspiracijų atstovas, Virginio Gayda, rašydamas Giornale d'Italia, pažymėjo, kad Italijos išstojimas iš karo arba sudarymas atskiros taikos su sąjungiečiais, joki būdu neišgelbėtų italų nuo karo, jo tragedijų ir siauro.

Nors tame rašiny Gayda nepaminė Vokietijos vardo, bet pažymi, kad kitos kovojančios valstybės, Italijai padarius atskirą taiką, Italiją parverstų kovos laku. Jis, matyt, minty turi, kad Vokietija kariautų prieš Italiją. Tokiu būdu tas laikraštiniškas „su-ramina“ italus, kad jiems nėra kitokios išeities, kai tik kariauti.

Naciai Pradėjo Ofensivą

Sunaikino Svarbų Nacių Centrą

Pastaruoju laiku pravedama bene „antras frontas“ bombonešiu pagelba, nes jau kuris laikas sąjungiečiai „ašį“ be pasigailėjimo tvioja iš oro. Praeitą savaitę anglų bombonešiai užpuolė nacių karo pramonės centrą, Wuppertell. Po jo subombardavimo, pats Vokietijos ginklų ministeris, A. Spree, sako, kad tas miestas sunaikintas taip, jog neverta mėginti jį atstatyti. Tame mieste gyveno 400,000 žmonių, ir net dvylika ketvirtinių miesto kilometrų nušluota visiškai.

Tokį pranešimą tas ministeris padarė po to, kai atlankė anglų ir amerikiečių bombarduotus miestus Ruhr srity. Jis sakė, kad tie miestai ten baisiai sunaikinti.

Pavyzdžiui, tik Wuppertelly 6,000 žmonių užmušta ir apie 16,000 sužeista. Pats miestas tik griuvėsiai. Panašiai sunaikintas ir kitas Ruhr srities miestas, butent Krefeld.

Taipgi skelbiama, kad sekantį rudenį naciai rengiasi iš Berlyno iškraustyti visas moteris, vaikus ir nedirbančius karo pramonės žmones. Tai norima padaryti todėl, kad prisibijoma, jog atėjus ilgesnės naktims, angliai su amerikiečiais pradės dar smarkiau Berlyną bombarduoti.

Pasekmingai Veikia Prieš Submarinus

Viename susirinkime, įvykusiame Londone, Anglijos premieras W. Churchill pareiškė, kad gegužio ir birželio mėnesiuose sąjungiečiai visiškai sumušė „ašies“ submarinus Atlante. Jis pasakė, kad tik gegužio mėnesį sąjungiečiai nuskandino 30 „ašies“ submarinų. Sako, kad dabar sąjungiečių laivai Atlante plaukioja prieš netrukdomi.

Jis taipgi pasakė, kad Viduržemio jūros srity, pirm, negu pradės kristi rudens lapai, vyks stiprios kovos su priešais. „Netrukus vyks kovos ir kituose frontuose. Sąjungiečių lakunai dieną ir naktį bombarduos tolimiausius Vokietijos pramonės centrus. Ir bombarduos tol, kol priešas nebus sumuštas“.

Ponas Churchill pareiškė, kad sąjungiečiai nedarys jokios kompromisinės taikos su „ašimi“. Kai bus sumušta Vokietija su Italija, tuomet Anglijos kariškoji jėga bus nukreipta prieš Japoniją, kuri irgi turės pasiduoti be jokių sąlygų.

„Mes neįsime jokio pasipelnymo, mes nenorime padidinti savo teritorijas, mes nenorime jokio atlyginimo, bet mes nedarysime jokių kompromisų“, pasakė Churchill.

Baigdamas savo kalbą, jis pareiškė, kad po karo reikia glaudaus Amerikos ir Anglijos bendradarbiavimo.

ŽINIOS-ŽINELĖS

Washington, D. C., liepos 5. — Suvienuytų Valstijų karo laivynas susidūrė su Japonijos laivynu Kula įlankoje, prie New Georgia salos, Ramiajame vandenyne. Kova eina. Jos pasekos bus žinomos tik vėliau. Tuo tarpu amerikiečiai užėmė dar dvi salas netoli Rendova. Iki liepos 4 d. amerikiečiai nukovė 500 japonų ir 160 priešų lėktuvų. Amerikos laivai bombardavo kai kurias salas toje apilinkėje.

Maskva. — Rusų karo vyriausybė paskelbė, kad po 101 dienos „ramumo“, liepos 4 dieną naciai pradėjo ofensivą prieš rusus 160 mylių platumo frontu Oriol, Kursk ir Belgorod apilinkėse. Puolė didelėmis jėgomis, su pagelba tankų ir lėktuvų. Rusai nacių veik visur sulaukė ir nukovė 586 tankus, 203 lėktuvus bei 3,000 nacių.

London. — Anglų kariuomenės dalinys buvo įsibrovęs į nacių okupuotą Grekijos Crete salą, kur padarė daug medžiaginių nuostolių ir išsinešdino atgal.

London. — Besikeliant lėktuvui iš Gibraltar skristi į Angliją, lėktuvas sudužo ir iš jame buvusių 16 žmonių, gyvas liko tik lėktuvo vairuotojas. Tame lėktuve buvo ir Lenkijos užsienio vyriausybės premieras gen. Wladislaw Sikorski, kuris irgi ant vietos žuvo. Su juo žuvo jo dukterė S. Lesniowka, Anglijos parlamento narys pulk. V. A. Cazalet ir keletas kitų žymių žmonių. Suvienuytų Tautų vadai Sikorski labai apgalvauja.

Washington, D. C. — Šiomis dienomis čia laukiama iš Afrikos atskrendant laisvųjų francuzų vado gen. H. Giraud. Jis čia tarsis su prez. Rooseveltu ir kitais pareigūnais.

London. — Anglijos ir Amerikos bombonešiai dar kartą bombardavo Vokietijos ir okupuotų valstybių karo bei transportacijos centrus. Liepos 3 dienos nakčia daugiausiai nukentėjo Cologne, kuris tai centras jau ir pirmiau buvo smarkiai apdužytas.

Chungking, Kinija. — Kinijos kariuomenės vyriausybė paskelbė, kad pastaruoju laikų kovose prie Yangtze upės kinai nukovė 55,870 japonų. Dabar kovos persimetė į Hangchow apilinkę, apie 100 mylių nuo Shanghai.

Washington, D. C. — Čia skelbiama, kad dar ne visi angliakasiai sugrįžo dirbti.

Washington, D. C. — Prez. Rooseveltas dovanojo gvybę Detroit'o gyventojui vokiečių M. Stephan ir mirties nuosprendį pakeitė viso amžiaus kalėjimu. Minimas vokiečių mirti buvo pasmerktas, kaip šio krašto išdavikas už glbojimą iš Kanados pabėgusio nacių lakuno H. P. Krug 1942 metais.

Washington, D. C. — Liepos Ketvirtos minėjimas šiemet visame krašte praėjo ramiai ir pakilusioje dvasioje. Daugely vietų atlikta atatin-kamos apeigos ir pasakyta kalbos. Visur pasirodė didelio pasipriešinimo kogeičiau laimėti karą.

Sakoma, Grekai Kelia Riaušes

Iš Londono pranešama, kad Grekijos sostinėje Atenuose ir kituose miestuose pastaruoju laiku prasidėjo dideli žmonių sukilimai prieš nacių. Šios šalies gyventojai labai nepakenčia okupantų nacių ir italų, todėl deda daug vilčių, kad kai tik sąjungiečiai pradės Europos invaziją — jiems pavyks iš priespaudos atsipalaiduoti.

Po šio sukilimo naciai ir italai grekams smarkiai atsi-keršino: daug suėmė, sukišo į kalėjimus ir sušaudė. Sakoma, kad to sukilimo pasekme buvo Amerikos lakunų puolimai, laike kurių miestuose išmėtė atšiaurumui lapeli, kuriuose prez. Rooseveltas ragino grekus smarkiau kovoti prieš to krašto okupantus nacių ir italus.

Kaip Ilgai Tesis Dabartinis Karas

Praeitą savaitę Coronado, Calif., kalbėjo Suv. Valstijų laivyno sekretorius, Frank Knox. Savo kalboje jis, be kita ko, pareiškė, kad sąjungiečiams prisiėsi vesti ilgą ir sunkų karą, kol agresoriai bus nugalėti. Jis sakė, kad šis karas gali tęstis dar kokius tris ar keturis metus, kol jis bus laimėtas ir kol „ašis“ galutinai bus sutruškinta.

Jis ragino visus energingai veikti, kad karą galėtume laimėti. Prie to, pasakė, kad veltui bus kovota, jei po karo nebūtų sudaryta pasaulinės ekonomijos ir bendras ekonominis užtikrinimas.

MARTINIKA NORI PASITARIMO

Praeitą savaitę Francijos (Vichy) salos vyriausias komisionierius, George Robert, savo gyventojams per radio paskelbė, kad „norėdamos išvengti kraujo praliejimo“ pasiuntę Suvienuytoms Valstijoms prašymą, nustatyti sąlygas, kuriomis ši teritorija galėtų pasiduoti. Spėjama, kad šioje Francijos teritorijoje lankysis gen. Giraud, kuris berods šią savaitę atvyks į Washingtoną pasitarti su prezidentu Rooseveltu.

JAPONIJOJE BUVO DIDELIS ŽEMĖS DREBĖJIMAS

Anglijos spaudos žinių agentūra Reuters paskelbė, kad liepos 1 d. Japonijoje buvo didelis žemės drebėjimas, kuris įvyko apie 50 mylių nuo Tokio, bet buvo jaučiamas ir sostinėje. Didelių nuostolių nedaryta. Didelių nuostolių palietuose miestuose sutruko namų sienos ir žmonės sukėlė didelio susijaudinimo. Kitas žemės drebėjimas buvo birželio vidury.

STALINAS SUSITIKS SU ROOSEVELTU

Londono Daily Times korespondentas liepos 1 dieną paskelbė, kad Sovietų premieras Stalinas priėms prezidentą Rooseveltą pakvietimą susitikti, bet susitikimo vieta iki šiol dar nenustatyta. Manoma, kad susitikimas gali būti atidėtas dar ilgam laikui.

SLA KETVIRTAS VAJUS TĖSĖSI JAU PER TRIS MĖNESIUS

Liepos 1 dieną sukako trys mėnesiai nuo pradžios SLA Ketvinto Vajaus. Iki tos dienos gavome aštuonias dešimtis keturis narius. Iki to laiko daugiausia narių pavyko prirašyti SLA 38 knuopos organizatoriui, broliui J. Aymannui, kuris gavo devykis narius. Po jo seka: A. Martin, J. Kaulinas, S. Žukauskas ir kiti. Praeita savaitė vėl nebuvo bloga: keturi organizatoriai gavo aštuonis narius. Geriausiai pavyko, tai SLA 371 knuopos organizatoriui, broliui K. Ernest. Išrodo, kad jis bus rimtas konkurentas brolio A. Martino, kuris pasidėjo nepasiduoti kadir smarkiausias organizatoriui.

Praeitą savaitę organizatoriai narių gavo sekamai:

K. Ernest, 371 kp., Cambridge, Mass.	4
J. Lekys, 43 kp., So. Boston, Mass.	2
L. A. Valkevičius, 58 kp., Hudson, Mass.	1
Ona Sinkevičienė, 77 kp., Rockford, Ill.	1

KIEK KURIS ORGANIZATORIUS PRIRASE NARIŲ, KIEK UZRASE APDRAUDOS IR KURĮ LAIPSNĮ PASIEKĖ

PIRMAS LAIPSNIS			
5 nariai ir \$2,500 apdraudos			
	Prirasę nariai	Užrasę apdraudos	
J. Aymanas, 38 kp., Brooklyn, N. Y.	9	\$3,750	
A. Martin, 371 kp., Cambridge, Mass.	7	4,650	
J. Kaulinas, 238 kp., Chicago, Ill.	6	3,750	
S. Žukauskas, 68 kp., Lee Park, Pa.	5	2,500	

Pirmo laipsnio nepasiekusieji organizatoriai:

M. Tamulaitienė, 115 kp., Wilkes Barre, Pa.	4	\$3,500
J. J. Svipas, 192 kp., New Kensington, Pa.	4	1,500
J. Jokubynas, 236 kp., Toronto, Canada	4	1,250
K. F. Ernest, 371 kp., Cambridge, Mass.	4	900
J. Lekys, 43 kp., So. Boston, Mass.	3	1,500
P. Davulis, 331 kp., Nashua, N. H.	3	1,000
A. Cibulskienė, 168 kp., Stamford, Conn.	3	1,000
M. Miščikienė, 14 kp., Cleveland, Ohio	3	350
P. P. Zemaitienė, 42 kp., Grand Rapids, Mich.	2	1,000
J. Treinis, 101 kp., Paterson, N. J.	2	1,000
K. P. Deveikis, 301 kp., Cicero, Ill.	2	1,000
A. S. Trečiokas, 245 kp., Newark, N. J.	2	750
A. Laurutanas, 63 kp., Chicago, Ill.	1	1,000
A. Kričena, 110 kp., Plains, Pa.	1	1,000
B. Kebraitienė, 352 kp., Detroit, Mich.	1	750
S. A. Norkus, 7 kp., Pittston, Pa.	1	500
J. Subačius, 23 kp., Shenandoah, Pa.	1	500
V. J. Kličienė, 40 kp., Pittsburgh, Pa.	1	500
Al. Kaminskas, 50 kp., Binghamton, N. Y.	1	500
O. Sinkevičienė, 77 kp., Rockford, Ill.	1	500
B. Vedeikis, 124 kp., Hartford, Conn.	1	500
H. Melusky, 126 kp., New York, N. Y.	1	500
E. Siurmaitienė, 128 kp., Carnegie, Pa.	1	500
T. Valunas, 153 kp., Du Bois, Pa.	1	500
M. Subonis, 157 kp., Youngstown, Ohio	1	500
A. S. Trečiokas, 245 kp., Newark, N. J.	1	500
V. Gegužis, 359 kp., Dorchester, Mass.	1	500
A. Užupis, 283 kp., Coaldale, Pa.	1	500
A. Kriaučialis, 318 kp., Worcester, Mass.	1	500
V. Stanuhonis, 23 kp., Shenandoah, Pa.	1	250
L. A. Valkevičius, 58 kp., Hudson, Mass.	1	250
M. Simkienė, 86 kp., Pittsburgh, Pa.	1	250
(Nepažymėta organiz.) 208 kp., Chicago, Ill.	1	150

Paragino Musselinį Pasiduoti Besąlyginiai

Birželio 30 dieną Anglijos užsienio reikalų sekretorius, Anthony Eden, atsikreipė į Italijos diktatorių Mussolinį, kad jis priimtų „besąlyginį pasidavimą, kuris yra jam siulomas“. Tame pareiškime Edenas pasakė, kad Anglija nekelia klausimo ir nemanoma kelti Romos bombardavimo. Šitai Edenas pareiškė, kal-

„Ašis“ Susirupinus Invazija

Iš Londono pranešama, kad „ašies“ sluogsniai labai susirupinę galima invazija ir del to dedama pastangos sužinoti busimos invazijos galimumus. Kai kurie nacių agentai buvo paskelbė, kad invazija prasidės liepos 4 dieną, minint Suvienuytų Valstijų nepriklausomybės sukaktį. Buvo spėjama, kad invazija bus pradėta Vi-

duzė 178 žmones — vyrus, moteris ir vaikus. Tai buvo bausmė už tai, kad greikai nepaklausė nacių. Kurie buvo pabėgę į kalnus, naciai buvo prižadėję dovanoiti, bet kai jie sugrįžo — sustatė į gilitas ir nužudė. Tai dar vienas nacių „kulturingumo“ požymis.

SUDEGINO KAIMELĮ

Washington, D. C. — Čia Suv. Valstijų valdžia gavo iš Grekijos žinių, kuria nusakoma, kad naciai visiškai sunaikino tulą Grekijos kaimelį ir nužudė 178 žmones — vyrus, moteris ir vaikus. Tai buvo bausmė už tai, kad greikai nepaklausė nacių. Kurie buvo pabėgę į kalnus, naciai buvo prižadėję dovanoiti, bet kai jie sugrįžo — sustatė į gilitas ir nužudė. Tai dar vienas nacių „kulturingumo“ požymis.

Tėvynė

The Lithuanian Weekly
PUBLISHED EVERY FRIDAY
By the Lithuanian Alliance
of America
PRANAS BAJORAS
Editor
DR. M. J. VINIKAS
Business Manager
YEARLY SUBSCRIPTION RATES
In the United States \$1.50
To Foreign Countries \$2.00
307 W. 30-th St., New York 1, N. Y.
Tel.: LACKAWANNA 4-5529

PILDOMOSIOS TARYBOS IR PASTOVYJŲ KOMISIJŲ ADRESAI

Pildomoji Taryba:

Adv. F. J. BAGOCIUS, prez.,
302 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

J. K. MAZUKNA, vice prez.,
1325 W. North Ave.,
N. S. Pittsburgh, Pa.

Dr. M. J. VINIKAS, sek.,
307 W. 30-th St.,
New York, N. Y.

Adv. K. P. GUGIS, lėdin.,
3323 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

S. MOCKUS, lėdo glob.,
38 Chelmsford St.,
Dorchester, Mass.

E. MIKUZIUTE, lėdo glob.,
2121 N. Western Ave.,
Chicago, Ill.

Dr. S. BIEZIS, dr. kvot.,
2201 W. Cermak Rd.,
Chicago, Ill.

Istatų Komisija:

Dr. A. MONTVIDAS,
2400 W. Madison St.,
Chicago, Ill.

P. W. BIRŠTONAS,
205 W. Oak St.,
Shenandoah, Pa.

S. BAKANAS,
2404 Charles St.,
Pittsburgh, Pa.

Kontrolės Komisija:

Rev. M. VALADKA,
1743 N. Sumner Ave.,
Scranton, Pa.

P. DARGIS,
26 Strauss St.,
Pittsburgh, Pa.

A. KRIAUČIALIS,
10 Sterling St.,
Worcester, Mass.

Skundų ir Apel. Komisija:

Adv. C. J. KALINAUSKAS,
509 Broadway,
So. Boston, Mass.

P. B. BALČIKONIS,
R. F. D. No. 1,
Kirkwood, N. Y.

1-st Lt. E. SCHULTZ,
Some where in
U. S. Army.

Apšvietos Komisija:

Dr. P. GRIGAITIS,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

M. VAIDYLA,
840 W. 35-th St.,
Chicago, Ill.

J. VALAITIS,
179 So. 2-nd St.,
Brooklyn, N. Y.

Labdarybės Komisija:

Dr. M. J. VINIKAS,
307 W. 30-th St.,
New York, N. Y.

M. KEMESIENĖ,
3427 Howard St.,
Detroit, Mich.

M. ZDANKIENĖ,
122 Moultrie St.,
Pittsburgh, Pa.

Sveikatos Komisija:

Dr. D. PILKA,
506 Broadway,
So. Boston, Mass.

Dr. J. WALUK,
161 No. 4-th St.,
Brooklyn, N. Y.

DR. S. T. TAMOSAITIS,
6902 Superior Ave.,
Cleveland, Ohio.

Jaunuolių Komisija:

K. S. KARPIUS,
6840 Superior Ave.,
Cleveland, Ohio.

K. NAMAKSY,
261 Chestnut Ave.,
Jamaica Plain, Mass.

M. BARTKIUTIS,
413 William St.,
Pittsburgh, Pa.

Minint Darių-Girėną

LAIKAS greitai bėga; bėga ir rašo viso pasaulio, visų tautų ir atskirų žmonių atliktus pasiekimus. Juk ar senai čia, rodos, mes pasirizūsiai rinkome aukas pabudavimui lėktuvu, kuriuo Darius ir Girėnas buvo užsimoję nugalėti Atlantą ir vienu skridimu pasiekti Lietuvos laikinąją sostinę Kauną? Ar senai, rodos, mes su jaudinančiais drebančiomis širdimis išgirdome žinią, kad jiedu prieš saulėtekį leidosi į tą garbingą kelionę? Ar senai liejome ašaras už tuos mūsų garbingus sumus, kurie žuvo savo tikslo pilnai nepasiekę? Tiesa, viltingąjį Atlantą jie nugalėjo, bet Kauno nepasiekė, žudami visai arti Lietuvos rubežius.

Bet ar žuvo amžinai? Ne! Jie neteko tik gyvybių, bet jų dalinai atsieltas žygis įrašytas netik į mūsų tautos, bet ir į viso pasaulio istoriją. Įrašyti todėl, kad padėjo praminti oro kelius per Atlantą; kad jie prisidėjo prie pažangos; kad jie išskėlė mūsų tautą iki didelių aukštumų; kad jie buvo drąsus ir pasirizę vyrai. Jų vardai buvo, yra ir dar ilgai bus minimi ir nešiojami ant kiekvieno lietuvių lūpų. Apie juos buvo rašoma, dabar rašoma ir dar ilgai-ilgai bus rašoma. Apie juos jau sukurta net savotiška lietuvių poezija. Jiems jau pastatyti ir dar statomi paminklai.

Sakome, laikas greitai bėga, nes nuo to liudno atsitikimo 1937 metais šių metų mėnesį sukanka lygiai dešimt metų, ir apie jų atliktą pasiekimą mes vėl turime progos prisiminti: jie išnaudojo atgiją mūsų mintyse ir mes vėl teikiame jiems didelę pagarbą, stengiamiesi jų vardus dar kartą pagerbti bei įamžinti. Štai, Chicago lietuviai nupirko už milijoną dolerių Karo Bondsus ir už tuos pinigus pastatė moderniausią bombanę, kuris pakrikštytas Lituanica (tuo pačiu vardu, kuriuo buvo pavadintas Dariaus-Girėno lėktuvas), ir tas bombanės bus pasiųstas traukiniu pasaulio pabausi, užsimojęs prieš žmonių laisvę ir gerbuvį. Tas bombanės ar jo įgula gali būti atsižymės nemažiau, kaip atsižymėjo Darius-Girėnas ir tuo bus įrašyta į istoriją, kad ir lietuviai aktyviai prisidėjo šį karą laimėti.

Bet pastatymu kelių paminklų ir jų garbei bombanės, Dariaus-Girėno garbinimas ir įamžinimas nepasibaigia: bus dar penkiolikos, dvidešimt, dvidešimt penkių metų ir tt. jų atlikto žygio sukakties minėjimai. Ir tai bus minima jau kitose aplinkybėse: Pasaulinis Karas bus užsibaigęs, Lietuva bus laisva ir nepriklausoma, lietuvių tauta bus daug žymiau sustiprėjusi. Ir darant tuos jų žygio atlikimo paminėjimus, lietuvių tautos pasiryžimas vis auga ir didės: lietuvių tautos sunys ir dukters vis stengsis atlikti didesnių ir svarbesnių žygių progreso kėlinui ir pasaulio tobulinimui.

Tačiau šiuo tarpu, kai eina žutbutinė kova prieš agresorius, mums reikia naujų Darių ir Girėnų! Mes turime sudėti dar daugiau pinigų ir pastatyti dar daugiau lietuviškais vardais lėktuvų! Mes turime visomis savo išgalėmis padėti Amerikai karą laimėti, o tuo padėsim ir Lietuvai išsilaivinti. Pasisėmę Dariaus-Girėno drąsos ir patriotingumo, mes tai galime lengvai atlikti.

Laisva ir Nepriklausoma Lietuva!

NORS Lietuvos žmonės kasdien prisieina žiūrėti mirčiai, akis, bet tie patriotingieji lietuviai, nebedami mirties, kovoja prieš okupantus visomis pastangomis. Kovoja ir leidžia šūkus, ko jie siekia po karo, ko jie siekia, po to, kai bus Lietuva išlaisvinta.

Apie tuos Lietuvos patriotingųjų lietuvių siekius pasisakoma slapta leidžiamame laikrašty Nepriklausoma Lietuva. Tas laikraštis rašo:

„I egzistuojančių tautų bloką įeisime tikrai per kovas, kraują ir plieną. Atsiekimų vaisius galėsime skirti tikrai turėdami rankose ginklus. Kada bus sudaryta busimos Europos pusiausvyra, dar nežinome, bet mes pasirizę joje dalyvauti, kaip suverinė valstybė, kuri turi savo ribose visus lietuvius ir visas žemes, vis viena, ar anksčiau jos buvo nepriklausomos, ar buvo svetimų valdomos.

„Busima Lietuvos teritorija turės apimti visus lietuvių: lietuvių iš kalbos ir iš kraujo, ir iš kilmės, nežiūrint to, kokia kalba dabar jie kalba. Todėl mes siekiame nepriklausomos Lietuvos su lietuvišku papurvu vakaruose, su lietuvišku Viburnus kraštu rytuose, Lietuvos su sostine Vilniumi! Už šią Lietuvą visi lietuviai, be pažiūrų skirtumo, kovos ligi paskutinio“.

Sitokio nusistatymo turėtų būti ir visi Amerikos lietuviai, jei norime įjieginti pagalbėti Lietuvai išsilaivinti. Bet, deja: pas mus vis dar yra savaip privilegijutų žmonių, kurie nori Lietuvai vergijos, kurie visomis išgalėmis veikia ta linkme, kad mūsų senajai tėvynei uždegtų svetimo režimo pančius, ir tuo tikslu jie drumsčia mūsų vienybę.

Ar bent kada tie žmonės susipras? Ar bent kada jie nustos arde Amerikos lietuvių kad ir neperdidžiausias įjegas?

PO TO, kai New Yorke suimta du nacių šnipai — E. F. Lehmitz ir H. De Spetter, brooklynieš Laisvė parašė: „Lehmitz sako, kad jis palaikydavo ryšius su Berlynu per Lisaboną... Lisabonas, Portugalijos sostamiestas, mums lietuviams yra labai daug girdėtas. Jis gražiai skamba beveik kasdien katalikų, tautininkų ir menševikų spaudoje. Tai per Lisaboną jie gauna nacių propagandą ir ją šlapi. Ten, matyti, yra didžiausias Hitlerio propagandos ir šnipų centras“. Į tai reikia tik trumpai pastebėti: Laisvės samprotavimu Lisabone yra ir lietuvių hitleriškų šnipų, kuriems padeda Amerikos lietuvių spauda. Bet šitai rašyti gali tik didžiausi begėdžiai!

Apžvalga

VIENYBĖ rašo apie tai, kaip dabar vokiečiai okupuotose kraštuose stengiasi visokiais būdais pagrobti žmonių ir valstybių rutą, kad jis, vokiečiams pralaimėjus karą, vis tik būtų vokiečių kontroleje, ir pastebi:

„Tokiu būdu vokiečiai kolonizuoja Lietuvoje vokiečius, olandus ir kitus, per kuriuos jie (po karo) galėtų išnaudoti Lietuvos žemės ūkį.

„Žodžiu, vokiečiai taip apsiurpina, kad karą pralaimėję, jie vistiek savo rankose laikytų jei ne viską, tai bent didelę dalį dabar okupuotų kraštų pramonės ir žemės ūkio.

„Ta, matydamos, Jungtinės Tautos dar šių metų sausio 5 d. paršė deklaraciją, kuria septyniolika Jungtinių Tautų narių pasilieka sau teisę nepripažinti legaliai bent kokį prievartą ar „teisėtai“ vokiečių įgytą svetimą turą okupuotose valstybėse. Ta deklaracija liečia visas valstybes, kurios tiesioginiai pateko po vokiečių įtaką ar valdžią. Vadinasi, po karo vokiečiai turės visą konfliktuotą ir, apgalai, įgytą svetimą turą atiduoti jų teisėms savininkams. Nėgana to, jie turės duoti pilną atskaitą jų pramonės, žemės ir prekybos įmonių, kurias jie per karą valdė ir išnaudojo. Aišku, jie turės atsiskaityti su tų įmonių savininkais.

„Ši deklaracija jau veikia šiaurinėje Amerikoje, kur vokiečiai buvo nusavinę daug pramonės įmonių ir įstaigų. Teismai dabar renka žinias apie tuos nuostolius, už kuriuos vokiečiai po karo turės atsilyginti“.

DRAUGAS išspausdino L. K. F. S. B. korespondento pasikalbėjimą su prof. K. Pakštu, kuris šiomis dienomis minėjo savo 50 metų gimtadienį. Tame pasikalbėjime, apie „viltis nepriklausomos Lietuvos“ prof., be kita ko, pareiškė sekamai:

„Mūsų tautos padėtis ypatingai tragiška. Nežinau, ar ši tragiška sugėbės atvaizduoti ateities Sekspyrui. Dabartiniai pasaulio rašytojai dar bejėgiai sprasti tragišką tautos, kurios žodį vokiečiai bando sugėdinti, kurios dainą ir raudą bando į kurčius peles paversti, kurios tikras teises net pati demokratija bando „padorai“ nutylėti. Lietuvos laisvės viltys nėra didelės. Bet mes einame prieš visas viltis. Mūsų valia ir troškimas laisvai gyventi paneikina pačią mirtį. O laisvais mirti norinčių bus ir daugiau greta mūsų: jų bus mažiau, sia šios tautos, visos šios dešimtys milijonų gyvų esybių, nuo Arktikos iki Juodųjų jūrų. Pats svarbiausias uždavinys — išlaikyti pakenčiamą vieningumą ir draugystę tarp šių šešių dešimtų milijonų, vienybę mirtinose laisvės kovose. Tuomet mūsų kruviną auką supras ir parems dar nemaža eilė mūsų laisvę gyvai suinteresuotų tautų: milijonai švedų, norvegų, vengrų, jugoslavų, bulgarų ir turkų. Gal ant galo ir didžiosios demokratinės valstybės išties mums pagelbos ranką, kai matys mūsų visų kraujo upės gimstančią vienybę. Betgi buikime realistai: mums greisia patys didžiausi pavojai, kokių dar niekad nebuvę tukstančio metų berajiskose Lietuvos kovose: jei dabar laisvės neatgausime, tai butume fiziškai išnaikinti puikiai organizuotos moderniosios barbarijos, kurios dar nesupranta labai sotus ir išglebės pasaulis. Iš knygų daugelis mokinais: protingi ir glūsai. Lietuva gi mokinais iš koncentracijos stovyklų, kurios įrengtos dažniausia herojams ir kankiniams“.

KELEIVIS rašo, apie Pabaltijo valstybių sabotažą, daromą okupantams:

„Šių metų birželio mėnesį sukako jau dveji metai, kaip iš Pabaltijo valstybių buvo išvyti bolševikai okupantai. Vienur, kaip Lietuvoje, juos išvyjo patys žmonės, o kitur vokiečiai išmuše.

„Bolševikų diktatura buvo jau tiek žmonėms įgrysusi, kad vokiečius jie sveikino kaip savo išganytojus.

„Bet po dviejų metų pasirodė, kad vokiečiai nei kiek negeresni už pirmuosius okupantus. Todėl dabar žmonės pradėjo kovoti ir prieš vokiečius.

„Associated Press šią savaitę praneša iš Stockholmo, kad visose trijose Pabaltijo valstybėse — Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje — vyksta sabotažas ir užmušinėjimai. Vadinamieji „aktivistai“, kurie muše bolševikus, esą gerai organizuoti ir apginkluoti. Jie ardo susisiekimo kelius, naikina okupanto armijai į kitokią karą medžiagą, ir šauda nacių pareigūnus. Jie yra įsitikinę, kad vokiečiai bus sumušti ir turės iš Pabaltijo trauktis; bet jeigu jų vieton vėl norės įsiversti bolševikai, tai „partizanai“ duos ir bolševikams“.

VIENYBĖJE rašoma:

„Justas Paleckis Laisvėje rašo, „kaip lietuviai kovoja dėl savo tarybinės tėvynės“.

„Šiame Justo Paleckio straipsny minimos įvairių pasiryžusių lietuvių karių pavardės, tarp kurių randamos ir tokios:

„Bieloazarovas, Neigelis, Sergejevaitė, Petrovas, Zaičovas, Smirnovas, Judinas, Andrijanovas, Valujevas, Bielošas... ir daug, daug kitų.

„Nors šios pavardės linksnuojamos lietuviškai, bet, deja, jos neskamba lietuviškai.

„Nenuostabu, jeigu tu pavadėsi savininkai „kovoja dėl savo tarybinės tėvynės“.

NAUJIEOSE skaitome redakcinį straipsnį „Nepriklausoma Lietuva — ar Sovietų rojus?“:

„Tariamasi Kominternu „likvidavimas“ nė kiek netrukdo Maskvos agentams tęsti savo įkyrią, begėdišką propagandą prieš Lietuvos nepriklausomybę. Mas k v a tam tyčia laiko visą būrį lietuviškų „kvizlingų“, kurie diena iš dienos rašo straipsnius lietuviškiems sovietų organams Jungtinės Amerikos Valstybėse, per akis meluodami ir apgaudinėdami tu leidinių skaitytojus.

„Vienas tu Maskvos pasamdytų agentų, Vladimir Niunka (tikrai ne lietuvis — T.), užsidedęs karšto „lietuvių patrioto“ maską, įrodinėja Laisvėje, kad Lietuva nebuvo nepriklausoma iki to laiko, kai ją okupavo sovietų Raudonoji armija.

„Nuo 1918 iki 1940 metų Lietuva, sako tas „patriotas“, tik iš vardo buvo nepriklausoma, o tikrumoje ji buvo „išnaudojama ir pavergta užsienio imperialistų“.

„Kas gali paneigti, klausia tovarišė Niunka, ta faktą, kad pagrindinės Lietuvos pramonės šakos buvo užsienio kapitalistų rankose, kad darbsiios lietuvių tautos kruvinąjį darbą vaisiai dešimčių milijonų litų pelno pavidale plaukė į užsienio imperialistų kišene (vien tik iš akcinių bendrovių užsienio imperialistai kasmet iššulpdavo 15 milijonų litų pelno). Kas gali paneigti, kad Lietuvos valstietis, siurandamas savo vartojimą, buvo priverstas pusei milijonui pardavinėti į užsienį savo duoną, sviestą ir lašinius“.

„Tavarsčių Niunka, žinoma, me toja, nes už savo sviestą, kiaušinius ir lašinius Lietuvos valstietis gaudavo užsienio rinkose (daugiausia Londone) puštinai gerą kainą — netoli tokia, kokia budavo mokama už Danijos produktus“.

„TURTUOLIAI TAMSIAUSI“

Rašo KATRĖ KATKEVICIENĖ

TOKIĄ antraštę uždėjo Argentinos Lietuvių Balsas, minėdamas M. Tubelytės raštą Vienybėje, kad „Amerikoje labiausia nutautę turtingos lietuvių šeimos“. „Tubelytė minė vieną šeimyną, kuri prieš pora metų atvyko iš Lietuvos ir kurios vaikai jau spėjo užmirti lietuviškai... Taipgi pastebi, kad pažino kitą lietuvišką šeimą, senai gyvenančią Amerikoje, bet vaikai gražiau kalba lietuviškai, negu „daugelio Lietuvos ponų“. Rašytoja pažymi, kad seniausia, skambia ir gražia lietuvių kalba domisi visi pasaulio mokslininkai, kas yra negincijamas faktas. „Tik tamsūs lietuviai gėdinasi savo gimtosios kalbos, bet inteligentija ją pamatutai didžiuojasi“.

Taip, pavyzdžių toli jieskoti nereikia. Štai Chicago lietuvių universiteto studentų klubas — L. U. C. Visi į šią organizaciją susipietusieji gražiai moka lietuvių kalbą, net patys rašo lietuvių kalba veikalus ir patys juos suvaidina, ir iš to vakarų gautą pelną kasmet skiria vienam neturtingam ir gabesniai studentui tėti mokslą... Kaip būtų gražu ir miela, jei toks jaunimas visoj Amerikoj dėtųsi ir SLA kuopas ir panašiai darbuotųsi — juk tada mūsų lietuvių Amerikoj žydėte žydėti! Čia, deja, negalima prasišlenkti su tikra tiesa, kad gražiai lietuviškai kalbantieji ir veikiantieji studentai daugiausia yra paprastų lietuvių sunys ir dukters, ir tik labai retas kuris inteligento-profesionalo vaikas toks tėra — tai yra, tik dideli patriotai profesionalai (nekurie net medaliais apdovanoji) panašiai vaikus teužaugina...

Lietuvoj seniausi ištautėliai buvo lietuvių bajorai, pasak lietuvių inteligentija tokia vorto. Kad ne ta aplinkybė, tai ir mūsų Kudirkų ir panašių darbai būtų lengviau eję. Tiesa, žinome, kad ir pats Kudirka iškarto „nebuvo lietuvis“, tik vėliau „kelį į lietuviystę“ surado. Ir „Anykščių Silelio“ autorius vyskupas Baranuskas iš pradžių lietuvių purtėsi, bet tokie žmonės vistiek, atsipeikėję, padirbėjo, kad net neišdildomus pėdsakus mūsų istorijoje paliko!

Gal iš mūsų „nuliutėvusių“ profesionalų tarpo irgi kas nors gali „atsisukęs“ dar mums visiems kuo nors nepaprastu lietuvišku sužibėti! Turėkime vilties...

O kol kas, deja, tenka tik apgalvoti esamąją padėtį... Pabaigoj — noriu pridėti dar apie gražią L. U. C. Chicagoje veiklą. Kai dabar didesnę pusę narių išlaikyti tarnauja Dėdės Samo kariuomenėje ir nėra galimybės rengti vakarus, likusieji nariai perka Karo Bondsus, leidžia išlaivėjimui ir už suplaukusius pinigus patys prirenę leidžia mėnesinį laikraštėlį „Hi-Lites“, kuriame pažymi, kur kuris jų narys narė tarnauja, ką veikia, kaip gyvena vietoje likusieji. Likusieji nariai dažnai rašo visiems tarnaujantiems laiskus, metinėmis šventėmis ir gimimo dienai siunčia dovanas ir tt.

Kiek teko patirti, L. U. C. nariai kariuomenėje neapsakomai patenkinti tokiu atminimu.

Laikraštėlio išleidimo darba atlieka raštinės dirbančios jaunuolės: Skirmontaitė — pirmininkė, Ireną Mankaitė — redaktorė ir kitos. Jos pašvenčia daug laiko ir energijos, kad lietuvių aukštąjį mokslą baigusius išlaikyti organizacijoje.

SOCIALĖ APDRAUDA

1. Pirmas Pasaulinis Karas Anglijos darbininkams ir mairūnams suteikė daug naujingų pasimokinimo. Tarp daugelio kitų dalykų, darbo žmonės patyrė, kad nevisada galima patikėti, kas žadama ar pranašaujama. Praeitais Pasaulinis Karas kainavo daug turto, vargo ir kraujo darbo žmonėms. Jei kas pasinaudojo tuo karu, tai tik ne darbo žmonės. Atsirado ne dešimtys, bet šimtai ir tukstančiai naujų milijonierių, kurie mokėjo pasinaudoti karo aplinkybėmis, susikrovė dideli turtas, bet darbo žmonės liko tik bėdos ir skurdas. Anglijos galinga Darbo Partija visu balsu protestavo, kad Anglija į Vokietijos ir Rusijos gincus nesikištų ir tan karas nestotų. Visvien karas buvo pradėtas. Šiam Pasauliniam Karui, Anglijos Darbo Partija nesipriešino, net sutiko remti. Dabargi priešinasi tie, kurie pageidavo praeito karo. Minėta partija, pasimokinus iš praeito karo pasekmių, stoji į šį karą, turėdama aiškius planus, del kurių Anglijos Darbo Partijos vadai užėmė valdžioje atsakomąsias vietas.

Anglijos Darbo Partijos planai jau pradeda aiškėti. Vienas iš jų pasirodė užvardintas „Social Insurance and Allied Services“. Šį rimtą naują planą komisijos pirmininkas Beveridge pateikė Anglijos parlamentui. Reakcionariams ir turtuoliams tas planas nepatiko ne delto, kad jis nebutų geras, bet kad palaišumui to plano kainuos daug pinigų. Turtuoliai žino, kad jie turėdami daugiau, privalės piniginiai prisidėti dau-

giau to plano palaikymui. Tie, kurie turi daugiau — nori turėti dar daugiau; jie nemėgsta staigių pakeitimų, ypač žodis „revoliucija“, nežiurint, kur kokie formoje būtų paminėtas, sukelia juose pasibaisėjimo ir nepasitikėjimo. Komisija, kuri pašventė du metus tą planą išdirbti, savo įžangoje sako: „Now when the war is abolishing landmarks of every kind, is the opportunity for using experience in char field. A revolutionary moment in the world's history is a time for revolution, not for patching“. Išvertus į lietuvių kalbą, skamba taip: „Dabar, kuomet karas naikina visų rūšių ribas, yra proga daryti bandymus kasdieniniame susidurime. Revoliucijos momentas pasaulio istorijoje yra laikas del revoliucijos, o ne del lopinimų“. Pasakyta labai daug šitame išsireikime, kad nenorima socialj gyvenimą daug lopyti, bet reikia pamatinus pakeitimus daryti. Žinoma, tas Anglijos lordus ir turtuolius išgązdino.

Darbo Partija neskubina ir nespiria tą planą priimti, nes viena — nežino šio karo pasekmių, o antra — planas didelis, platus, turi būti visų gerai apgalvotas, apsvaistytas ir tik tada priimtas. Anglai ne to budo žmonės, kad skubintųsi: jie veikia išpaugę, bet rimtai.

Mūsų prez. Roosevelto administracija taip pat pateikė kongresui panašų ir Anglijos planą, kurį nekurie vadina „Charter for America“ — labai žingeidus dokumentas. Sekančiuose straipsniuose pateiksiu Anglijos ir Roosevelto planus atskirai.

K. P. Gugis.

SLA Reikalai ir Veikla

Po Trijų SLA Ketvirto Vajaus Mėnesių

SLA KETVIRTAS Vajus prasidėjo balandžio 1 d., šių metų. Šio vajaus pravedimui kuopos išrinko nemaža organizatorių, kurie pasižadėjo padirbėti, kad kodaugiau narių prie mūsų Susivienijimo prirašius. Šio vajaus komisija, skelbdama vajaus taisykles, neperdaug iš kuopų paprašė; ji paprašė prirašyti tik 10 nuosimtų savo kuopos narių skaičiaus. Pavyzdžiui, jei tula kuopa turi dešimt narių ir jei laike šio vajaus prirašys vieną narį — jos kvota bus pilnai išpildyta. Jei kitoje tuloje kuopoje yra dvidešimt narių, jai reikia prirašyti tik du narius, kad savo krotą išpildyti. Žinome, didesnė kuopose kvotos išpildymui reikės daugiau, negu vieno ar dviejų narių, bet irgi nedaugiau 10 nuosimtų, arba del kiekvieno turimo nario reikia prirašyti po vieną narį.

Mes pilnai pasitikime, kad kiekviena kuopa, kuri prisidėjo prie vajaus pravedimo, tokį mažą komisijos pateidavimą pilnai išpildys. Kai kurios kuopos jau netoli pasiekė savo kvotas. Kitos, žinoma, dės pastangas pasiekti. Pasitikime, kad visos kuopos savo kvotas pripildys. Taipgi pasitikime, kad ir tos kuopos, kurios dar neprisidėjo prie šio vajaus — artimiausioje ateity prisidės.

Tuo tarpu SLA Ketvirtas Vajus eina vidutiniškai: iki liepos 1 dienos, po trijų mėnesių, esame gavę 84 narius. Kadangi vajas tęsiasi apie 90 dienų, tai kasdien gavome po apie vieną narį. Bet to neužtenka! Turėtume gauti daugiau. Nuo dabar iki vajaus pabaigai būtina reikėtų gauti bent po tris narius kasdien, ir tik tokiu būdu galėtume vaju padaryti bent vidutiniškai pasekmingu. Vadinas, dar reikia apie tukstančio narių. O tiek, tikrenybėje, jau nėra taip sunku prirašyti.

Todėl pasistengkime vaju pagyventi! Visi organizatoriai, kurie yra išrinkti kuopose prirašinti naujus narius — padirbėkite truputėlį daugiau. Visos kuopos ir jų nariai pagelbėkite savo organizatoriams. Juk vien organizatorių pastangomis negalime vaju padaryti pasekmingu. Tai pareiga visų narių. O kiekvieno nario pareiga visai maža: pasistengti gauti *tik po vieną narį*. Tik po vieną! Kiek tai nedaug! Ir po tiek, prie gerų norų, galėtų gauti kiekvienas dabartinis SLA narys. O kaip būtų puiku, jei vaju pasibaigus mūsų Susivienijimas turėtų du syk tiek narių! Jei vietoje 16,000, turėtume 32,000! Kokia tai būtų graži Amerikos lietuvių fraternališka šeima! Kokią jėgą mes turėtume gryninti mūsų tautos ir mūsų senosios tėvynės reikalus! Kaip gausiai galėtume padėti Amerikai karą laimėti!

Pasistengkite! Gaukite tik po vieną narį. Nevilkinkite. Juk laikas bėga; bėga neapsakomai greitumu: vajas, išrodo, dar tik prasidėjo, o jau prabėgo trys mėnesiai, ir tik šeši mėnesiai turime jį pravesti. Žinoma, turime pravesti pasekmingai! Ir pravesime, jei visi pasišventusiai padirbėsime.

S.L.A. Kuopų Veikla

New Kensington, Pa.

Iš SLA 192 kp. darbuotės

SLA 192 kuopos pusmetiniam susirinkime nors ir mažai narių dalyvavo, bet gana tvarkingai ir smulkmeniškai susirinkimas ejo. SLA 3 apskrįčio delegatas, A. Vyšniauskas, išdavė gana gerą raportą iš apskrįčio suvažiavimo. Mums malonu, kad 3 apskritys irgi neužmiršta nealaimė papuolusių, nes nutarė paaukoti del brolio J. Svipo \$10 įsitaistymui dirbtinės rankos.

Ligonijų lankytojas, A. Vyšniauskas, išdavė raportą, kad mūsų kuopoje randasi 3 ligoniai: J. Rakauskas susirgo gegužio 28 dieną, E. Karaliūnienė susirgo birželio 1 d. ir M. Varonich susirgo birželio 6 d. SLA 192 kp. nariai ir narės linkime mūsų kuopos ligoniams greitai pasveikti ir vėl kartu darbuotis.

Kadangi mūsų kp. ligonijų lankytojams, A. Vyšniauskui ir J. Ročkui, gana toli ir Natroną lankyti ligonius — M. Venonich ir J. Rakauską — kad sutautų kelionės išlaidas, tai išrinkom vietinę 192 kuopos narę O. Bičiulienę, kuri gyvena Natrone, Pa., tuos ligonius atkankyti.

Iš Roudonojo Kryžiaus parengimo raportą išdavė I. Ivoškie. Publikos parengime buvo mažai, nes tik šeši staliai kazriavo, bet kadangi iš žangos tikietus išanksto pardavinėjom, tai pelno padarė — su F. Rameikienės auka 5 dol. ir S. Dambausko auka

New Kensington, Pa., kuri aukėjo \$5.

Kadangi gavom iš jo padėkos laišką už auką, tai mes nežinojome, kame klaida ir mums buvo nemalonu tą skaičiuoti. (Pasitaikė spaudos klaida ir todėl SLA 192 kp. \$5 auka nepaskelbta. Teiksis S. L. A. 192 kp. ir brolis S. Šalčius atleisti. — Red.)

I. Ivoškie, SLA 192 kp. koresp.

Greenfield, Mass.

SLA 297 kuopos nariams

SLA 297 kp. pusmetinis susirinkimas įvyks liepos 11 dieną, 2 val. popiet, Knights of Columbus salėje. Didžiai gerbiami nariai ir narės, kviečiami dalyvauti šiame susirinkime, nes svarbu visiems užsimokėti mėnesines duokles ir aptarti kuopos reikalus.

Dabar eina Ketvirtas Vajus, tai visi stengkimės, kad galėtume nors po vieną narį prirašyti prie SLA, šios garbingos organizacijos, kuri nelaimės valandoje visiems nariams teikia pagalbą. Atėdami atsiveskite ir naujų kandidatų į šį kuopos susirinkimą. A. Dėdinas, sekr.

South Fork, Pa.

A. A. Emilija Kožičienė, SLA 141 kuopos narė

A. A. Emilija Kožičienė numirė visai netikėtai — susirgo birželio 1 d., pagulėjo kelias dienas lovoje namie, nuvesta į Johnston ligoninę birželio 6 d., numirė birželio 13 d. Velionė buvo dar jauna moteris, buvo sulaukusi vos 44 metų amžiaus.

I Ameriką ji atkeliavo būdama dar visai jauna mergina. Šioj šaly išgyveno 34 metus. Jos sveikatai labiausiai pakenkė jos sergančio vyro padėtis, nes jis suparalizuotas sirgo per septynis metus ir numirė apie 16 mėnesių atgal.

A. A. E. Kožičienė dideliame nuliudime paliko tris dukteris ir du sunus. Vyriausias sunus, Stasys, tarnauja Amerikos kariuomenėje, kaip korporalas. Antras sunus dar namie, o dvi dukterys vedė ir turi šeimynas. Jauniausia dukterė, Mariutė, pasilieka našlaite. Taipgi nuliudime paliko seserį Grabauskienę, kuri yra vyresnė už velionę, ir kitus giminės Lietuvoje.

A. A. E. Kožičienė palaidota birželio 16 d., su bažnytinėmis apeigomis, St. James kapinėse, šalia jos vyro, a. a. J. Kožičiaus. SLA 141 kuopa parupino grabnešius ir didelis narių burs dalyvavo laidotuvsė. Laidotuvsė dalyvavo ir velionės pusbrolis, I. Šimelionis, iš Rochester, Pa., su savo šeimyna. Laidotuvsė buvo iškilmingos. Žmonių buvo veik pilna bažnyčia ir j kapienės palydėjo taipgi daug žmonių. Didelį įspūdį darė susirinkę jaunų mergaičių draugijėlės, kurios po dvi nešė gėlių buketus, nes velionės dukterė, Mariutė, buvo tos draugijėlės pirmininkė.

Po laidotuvių visi buvo užprašyti ir namus pietums, kur visi buvo gražiai pavalšinti. Garbė priklauso velionės šeimynai, kuri yra išauklėta lietuviškoje dvasioje ir lietuviškus reikalus gerai supranta. Beje, nuliudime paliko ir tris mažyčius anukus.

Iš Lietuvos velionė padėjo iš Komiserkos kaimo, Nedzingų parapijos, Vilniaus rėdybos. Išėkis, miela drauge, šios šalies šaltuoju žemėlėje. Mes, SLA 141 kuopos nariai ir jų šeimynas, liekame dideliame nuliudime.

J. Valukas, kaimynas.

August E. Sapega

SLA 51 kuopos, Bridgeport, Conn., narys — sunus Augusto ir Alenos Sapiegu, pasta ruoju laiku užbaigė aukštąjį mokyklą (High School) su aukštais pažymėjimais, kuriuos užsitarnavo atsižymėdamas įvairiuose veikimuose mokslo metu: jis grojo orkestre ir atliko daug kitokių veiksmų. Dabar A. E. Sapega įstoja į Suv. Valstijų laivyno karininkų mokyklą V-12 U. S. N. R. ir jau yra paskirtas į Trinity College, Hartford, Conn. Linkėtina jaunam SLA nariui laimingai atsiekti aukštąjį mokslą ir laimingai pergyventi šį laikotarpį. Koresp.

Pranešimas SLA 3 Apskr. Kuopoms

SLA 3 apskrįčio valdybos ir komisijų susirinkime buvo plačiai apkalbėta, kaip pasekmingiau pavarius agitaciją gavimui naujų narių į Susivienijimą laike SLA Ketvirto Vajaus, ir buvo padaryti šie nutarimai:

1. Nutarta padalinti apskrįčio paskirtą dovaną \$25 del apskrįčio kuopų organizatorių, kurie laike SLA Ketvirto Vajaus prirašys daugiau narių į Susivienijimą. Pirmą dovaną \$10 ir trys dovanos po \$5. Kuopų organizatoriai, kurie dalyvauja šiame vajuje, pasibaigus vaju, praneš SLA 3 apskrįčio organizatoriui, S. Bakanui, 121 Forbes St., Bridgeville, Pa., su kuopos paliudymu, kiek narių yra prirašę laike vajaus.

2. Apskrįčio kuopos, kurioms reikalinga pagelba del Susivienijimo agitacijos, kaip tai: kuopos susirinkime, ar šiaip viešame parengime — gali atsišaukti į apskrįčio sekretorių, J. K. Mažukną, 1325 W. North Ave., Pittsburgh, Pa., o apskrįčio komitetas pasiųs iš apskrįčio bent vieną komiteto narį ir apskritys apmokės jam kelionės išlaidas.

Gerbiamos 3 apskrįčio kuopos ir veikėjai: apskrįčio komitetas kviečia jus, kiek galima pasidarbauti del labo mūsų visų, tai yra del Susivienijimo laike šio vajaus. Apskrįčio komitetas yra pasirengęs dirbti su jumis.

J. K. Mažukna, SLA 3 apskr. sekr.

Buffalo, N. Y.

Iš SLA 304 kp. veikimo

SLA 304 kuopos susirinkimas įvyko birželio 13 d. Tame susirinkime nutarta per vasarą susirinkimus laikyti kas du mėnesiai. Todel liepos mėnesį susirinkimas neįvyks. O tuo tarpu nariai, kurie norite užsimokėti duokles, malonėkite užsimokėti pas sekretorių, K. White, 158 Swan St., Buffalo, N. Y. Gauti iš jų mokesčiai bus pasiųsti į SLA Centrą, kad neliktumet suspenduoti.

Prasau visų SLA 304 kuopos narių įsitemyti, kad sekantis mūsų kuopos susirinkimas įvyks rugpjūčio 8 d. toje pačioje vietoje ir tuo pačiu laiku. Atėdami į minima susirinkimą, atsiveskite savo draugus bei pažįstamus prirašyti prie mūsų garbingos organizacijos. Taipgi didžiame mūsų kuopos šeimynų ne visos priklauso prie SLA. To

kiu būdu tėvui lengviausia prikabinoti savo sunus ir dukteris prisirašyti prie mūsų Susivienijimo. Jei kurio žmogus dar nepriklauso prie SLA — prirašykite jį. O jei kurios narės vyrras nepriklauso — prirašykite jį. Bukime visi mūsų visų organizacijos nariais. K. White, sekr.

New Kensington, Pa.

Išvažiavimas pavyko

SLA 192 kp. išvažiavimas buvo birželio 13 d., Pic-Kacinn darže. Nors diena buvo kiek lietinga, bet į vakarą išsiblaivė ir publika pradėjo rinktis gerai vėliau. Vakare buvo gana daug prisirinkę. Šokių svetainė buvo pilna ir prie gero orkestro visi šoko ir dainavo iki vėlumos nakties.

Ačiu mūsų gaspadinėms už labai skanius užkandžius, kurių į pabaigą net pritruko. Gėrimų buvo užtektinai. Kitam išvažiavimui daugiau užkandžių pasirupinkit.

Ačiu mūsų išvažiavimo komisijai A. Bartkieni, K. Neortai, F. Bakšienai, J. Sviptui, H. Jamarunui ir A. Murauskui — už gerą pasidarbavimą. Nors jys ir pavargot, bet verta, nes padarė nemažą pelno. Taipgi ačiu visai publikai už atsilankymą.

Antras išvažiavimas

SLA 192 kp. antras išvažiavimas įvyks liepos 18 dieną tame pačiame sode — Pic-Kacinn. Gerbiameji SLA nariai ir narės, vietiniai ir apeliinkės lietuvių bei lietuvaiteis — neužmirškite sekančio išvažiavimo, kur vėl visi linksniai laiką praleisime. Turėsime gerą orkestrą, visokių gėrimų, o prie gėrimų turėsime ir skanių užkandžių. Įžanga į pikniką veltui kaip ir visada.

I pikniką labai patogu dalyvauti. Jei kas karų neturi — busai eina kas valanda nuo Lugan Trust Blg. 1 val. 5m., 2:5 m., 3:5 m. ir tt. O vieta visiems gerai žinoma. I Kenlak važiuojant, pasisukit po dešinė.

Dar kartą kviečiame vietinius ir apeliinkės lietuvių ir lietuvaiteis atsilankyti į viršminėtą SLA 192 kuopos išvažiavimą. Kad ir lytų, tai ten yra užtektinai vietos nuo lietaus pasislėpti, nes gana didelė svetainė del visų parankumų.

Iki pasimatymo sekančiame išvažiavime!

I. Ivoškie, SLA 192 kp. koresp.

Dorchester, Mass.

A. A. Juozas Karpavičius-Karp, SLA 359 kuopos narys

SLA 359 kp. neteko savo mylimo velionio Juozo Karpavičiaus, kuris atsisakė nuo mūsų ant visados gegužio 30 d. ir buvo palaidotas birželio 2 d., Mt. Hope kapinėse, Boston, Mass. Keleivio red., S. Michelonas, pasakė prie kapo paskutinį atsisveikinimo žodį.

Velionis Juozas numirė po 11 savaičių sunkios ligos, sulaukęs apie 60 metų amžiaus, nuliudime palikdamas savo moterį Agotą Karpavičienę (Karp) ir daug draugų bei pažįstamų, su kuriais kartu visą laiką darbavosi ir dalyvaujavo kiekviename prakilniame gyvenimo įvykį, neatsisakydamas ir su auka paremti kiekvieną prakilnų darbą.

Velionis į šią naują tėvynę S. V. atvyko apie 1912 metus. Iš Lietuvos paėjo į Pasvalio miestelio ir parapijos, Biržų apskrįčio. Buvo vedęs Lietuvoje Agotą Kazenaitę. Atvykęs su žmona į Ameriką, visą laiką išgyveno Bostono apeliinkėje. Iš užsiėmimo buvo mėsos pjaustytojas (meat cutter). Gerai už

dirbdavo ir su žmona gražiai bei pavyzdinčiai gyveno.

Velionis į SLA įsirašė kovo 1 d., 1937 metais ir buvo tvirtas SLA kuopų rėmėjas bei agitatorius. Priklausė prie įvairių organizacijų: C. I. O. mėsos pjaustytojų unijos Bostone, Cambridge Lietuvos Sunų Draugijos, Lietuvos Dukterų ir Sunų Draugijos, Amerikos Lietuvių Piliiečių Klubu, So. Bostono Lietuvių Piliiečių Klubu, Dorchesterio Amerikos Lietuvių Piliiečių Klubu.

Velionis buvo laisvo nusistatymo, prietarams netikėjo ir mylėdavo pažangią spaudą. Velionio šermentis puosė daugybę gyvų gėlių vainikų, kurie buvo susiję nuo draugijų, klubų, draugų ir pažįstamų.

tamų. Į kapus palydėjo apšutus burs draugų bei pažįstamų.

SLA 359 kuopos narių tarpe bus ilgai minimas velionio Juozo vardas, nes jį visada galėdavo matyti savo tarpe, kaip susirinkimuose, taip pat ir viešuose rengimuose, kuriuos jis mylėjo lankyti.

Šioje nuliudimo valandoje kuopa reiškia velionio moterį, Agotą, kuri taipgi yra SLA 359 kuopos narė, širdingiausios ir giliausios užuojautos žodį, o velionui Juozui lengvai išlėtis šios naujos mūsų tėvynės žemėlėje.

W. V. Anesta.

Padėkite Amerikai — Pirkite Karo Bondų ir Karo Stampų.

SLA Pagelbos Ranka

Savaitinė atskaita išmokėtų pomirtinių ir ligoje pašalpų

Cekiai išrašyti liepos 3, 1943

Išmokėtos pomirtinės

TADAS PINKEVICIUS, 34 kp., New Britain, Conn., gimęs rugp. 29 d., 1897 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė liepos 6 d., 1924 m. Numirė birželio 1 d., 1943 m., plaučių uždegimu. Velionio material, Marei Pinkevičienai, pomirtinės išmokėta	\$1,000.00
JONAS MUCKUS, 5 kp., Plymouth, Pa., gimęs birželio 15 d., 1881 m., Suvalkų rėd. Prie SLA prisirašė birželio 13 d., 1921 m. Numirė birželio 18 d., 1943 m. širdies liga. Velionio material, Rozei Muckienui, pomirtinės išmokėta	\$600.00
ROZE BIELSKIENĖ, 36 kp., Chicago, Ill., gimus liepos 6 d., 1885 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė spalio 5 d., 1914 m. Numirė gegužio 27 d., 1943 m. širdies liga. Velionės vyru, Aleksui Bielskui, pomirtinės išmokėta	\$600.00
ZIGMAS JASIKAS, 34 kp., New Britain, Conn., gimęs sausio 11 d., 1887 m., Suvalkų rėd. Prie SLA prisirašė birželio 1 d., 1923 m. Numirė balandžio 20 d., 1943 m. plaučių uždegimu. Velionio pomirtinė išmokėta SLA 34 kuopa, New Britain, Conn.	\$300.00
MIKAS RITELIS, 67 kp., Luzerne, Pa., gimęs gruodžio 15 d., 1869 m., Suvalkų rėd. Prie SLA prisirašė balandžio 11 d., 1915 m. Numirė birželio 24 d., 1943 m. širdies liga. Velionio material, Juzei Ritelienui, pomirtinės išmokėta	\$300.00
ANTANAS SLAVINSKAS, 168 kp., Stamford, Conn., gimęs rugp. 2 d., 1882 m., Mariampolės apskr., Suvalkų rėd. Prie SLA prisirašė liepos 14 d., 1913 m. Numirė gegužio 25 d., 1943 m. vėžio liga. Velionio material, Anelai Slavinskienui, pomirtinės išmokėta	\$300.00
VINCAS DEMIDAVICIUS, 241 kp., Kulpmont, Pa., gimęs vasario 12 d., 1883 m., Trakų apskr., Vilniaus rėd. Prie SLA prisirašė vasario 1 d., 1921 m. Numirė baland. 19 d., 1943 m. širdies liga. Velionio vaikams, Alberta Glasscock, Violet Kuzemach, Adele Wasko, William Demidovich, Elizabeth Saundeh, pomirtinės išmokėta	\$300.00
EMILJA DUMSIENĖ, 11 kp., Waterbury, Conn., gimus 1874 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė spalio mėn., 1903 m. Numirė gegužio 31 d., 1943 m. cerebral thrombosis liga. Velionio dukterei, Olgai Dumšiu-tei-Gillis, pomirtinės išmokėta	\$150.00
ANTANAS BALTRUŠAITIS, 31 kp., Auburn, Me., gimęs gruodžio 3 d., 1889 m., Kaunatave, Lietuvoje. Prie SLA prisirašė kovo 5 d., 1939 m. Numirė balandžio 17 d., 1943 m. užmuštas automobilium. Velionio dukterei, Onai Baltrušaičiutei, pomirtinės išmokėta	\$150.00

Viso \$3,700.00
Nuo pradžios šių metų bendrai viso \$63,145.72

Išmokėtos ligoje pašalpos

A. SIMONAITIS, 14 kp., Cleveland, Ohio. Sirgo 1 savaitę ir 3 dienas	\$9.00
M. RAINIENĖ, 14 kp., Cleveland, Ohio. Sirgo 5 s. ir 1 d.	29.00
B. BUKALSKIS, 29 kp., Westville, Ill. Sirgo 4 s. ir 3 d.	27.00
K. GUDELIAUSKAS, 29 kp., Westville, Ill. Sirgo 6 s. ir 4 d.	40.00
A. PILKONIS, 34 kp., New Britain, Conn. Sirgo 5 s.	39.00
T. PINKEVICIUS, 34 kp., New Britain, Conn. Sirgo 1 s. ir 2 d.	16.00
S. ZEKAS, 35 kp., Wilkes Barre, Pa. Sirgo 12 s.	54.00
O. RACIUKAITIENĖ, 35 kp., Wilkes Barre, Pa. Sirgo 12 s.	36.00
O. PETRUSKIENĖ, 39 kp., Gilberton, Pa. Sirgo 12 s.	108.00
J. LUCKUS, 52 kp., Mt. Carmel, Pa. Sirgo 6 s. ir 4 d.	40.00
V. MAZURKEVICIUS, 52 kp., Mt. Carmel, Pa. Sirgo 11 s. ir 4 d.	95.00
V. KIRMELEVICIUS, 53 kp., Chelsea, Mass. Sirgo 3 s. ir 1 d.	19.00
T. RAUDONIENĖ, 77 kp., Rockford, Ill. Sirgo 18 s.	180.00
S. KRASNAUSKAS, 127 kp., Lynn, Mass. Sirgo 4 s. ir 4 d.	28.00
J. KRASNAUSKAS, 127 kp., Lynn, Mass. Sirgo 1 s.	6.00
J. SNEIDERIS, 141 kp., South Fork, Pa. Sirgo 7 s.	42.00
M. VANUSEVICIENĖ, 142 kp., New Haven, Conn. Sirgo 1 s.	6.00
A. SLAVINSKAS, 168 kp., Stamford, Conn. Sirgo 24 s.	108.00
R. GIBIENĖ, 212 kp., Kenosha, Wis. Sirgo 5 s.	30.00
P. ZUKAS, 318 kp., Worcester, Mass. Sirgo 11 s. ir 1 d.	107.00

Viso \$1,010.00
Nuo pradžios šių metų bendrai viso \$29,042.75

Nauji nariai

P. YARASHUS, 115 kp., Wilkes Barre, Pa., apdr. N1-1000	
A. YARASHUS, 115 kp., Wilkes Barre, Pa., apdr. N1-1000	
S. FUNDZIUS, 236 kp., Toronto, Ont., Canada, apdr. N1-100, paš. skyr. II	
O. SKEVERIUTE, 238 kp., Chicago, Ill., apdr. N1-250	
O. PALUBINSKI, 247 kp., Aliquippa, Pa., apdr. N2-1000, paš. skyr. II	
J. GREEN, 371 kp., Cambridge, Mass., apdr. N1-500	
P. GREEN, Jr., 371 kp., Cambridge, Mass., apdr. N1-1500, paš. skyr. II	
M. VINCUNAS, 371 kp., Cambridge, Mass., apdr. N1-500, paš. skyr. I	
R. ARMOSKA, 364 kp., Chicago, Ill., apdr. N2-500	
F. SULUVAN, 38 kp., Brooklyn, N. Y., apdr. N1-250, paš. skyr. III	

M. J. VINIKAS, SLA sekretorius.

Amerikos Lietuvių Veikla

Ispudžiai iš Bostono

Keturias dienas viešėdamas Bostone, kur teko man koncertuoti Symphony Hall, turėjau progos susipažinti su lietuvių kolonija ir jos žymiais veikėjais.

Pirmą vizitą padariau Susivienijimo Liet. Amer. prezidentui advokatui Bagočiui, kurio pastangomis gavau kvietimą minėtam koncertui. Po Bagočių radau savo raštinėje apkrautą popierių su užimta savo profesijos klientais. Jis mane priėmė labai draugiškai. Šis darbuotojas ir beabejo žymiausias Bostono lietuvių veikėjas netik yra pasakendęs savo advokato pareigose, bet taip pat nuosirdžiai atsidavęs SLA reikalams ir šios organizacijos naujai labai pasisventęs.

Ponas Bagočius pakvietė mane apsilankyti jo puikioje rezidencijoje Miltone. Atvykęs į jo namus, tikrai susižavėjau. Tai nepaprastai puikus ir gražus 24 kambarių namas, apsuptys tirštu sodu su lietuviškomis didelėmis pušimis ir kitais medžiais, gėlėmis ir taip pat vaismedžiais. Erdviame salone puikus Steinway pianas. Ant sienų kambariuose daugybė vertingų paveikslų rodo šeiminių aukštą meniską ir estetišką skonį. O šios puikios rezidencijos siela — tai maloni, vaisinga, aukštos erudicijos ir meniškos nuotikos ponis Bagočienė ir dvi puikios dukterys — Elaine ir Diana.

Bagočiaus šeimos draugiškumas ir nuosirdumas niekuomet neišdils iš mano atminties.

Ponas Bagočius supažindino mane su Lietuvių Piliečių Draugijos pirmininku p. Gri-

galiunui ir jo malonia, jauna žmona, su tos draugijos vice pirmininku p. Cuniu ir jos sekretorium p. Lekiu. Ši organizacija buvo man suruošus po koncerto sekančią dieną susipažinimo vakarą, į kurį atvyko arti 100 žymiausių Bostono lietuvių inteligentų. Šia proga laikiau paskaitą apie lietuvių muziką. Po pasikaitos buvo draugiškas pasikalbėjimas, užkandžiaujant ir gerkšnojant. Čia teko man suėiti su Lietuvos garbės konsulu p. Salna ir jo ponia, su p. Mockum, su dr. Kapočiūm, su Sandaros choro vedėja, su Michelsonais ir su visa eile kitų veikėjų.

Dieną anksčiau buvau padaręs vizitą Darbininko ir Keleivio redaktoriams. Darbininko redaktorių p. Kneizys — vidutinio amžiaus malonus, kuklus ir darbštus žmogus. Jis ir jo štabas priėmė mane labai draugiškai. Keleivio redaktorių p. Michelsonas ir ponia — abu darbštys ir simpatiški veikėjai — priėmė mane labai gražiai.

Ponas Lekys buvo mane nuvedęs dar į Sandaros Kiliubą, kur netikėtai radau be mažiausios choristes — jauną, gražią merginą ir jų malonią chorvedę (pavarde pamiršau). Ten pat gretimam kambariui įrengta skaitykla, kur keli jauni vyrai studijavo literatūrą.

Taipgi teko man "atvėsti" didžiausiam South Bostono Night Club, kurio savininkas p. Blinstrubas lietuvių kilmės.

Budamas Bostone sudariau kontaktą su Columbia radio stotimi, įgrodamas tenai tris rekordus.

Kitoj radio stoty (NBC)

radau lietuvių kontrabasistą Kiškį. Šis dar jaunas vyras (su brazilskais usiukais) pareiškė man, kad jis nieko bendro su lietuviais neturi. Matyt, žmogus gyvenimu apvilintas.

Bostono lietuvių kolonija yra pavyzdinai suorganizuota: turi didelį skaičių žymių veikėjų ir inteligentų, daug profesionalų, jaunimas uoliai tęsia mokslus. Be to, virš 400 jaunų lietuvių bostoniečių tarnauja Dėdės Samo armijoje. Lietuviai čia nesnaudžia, bet eina dideliais žingsniais pirmyn. Jaunosios kartos lietuvių dar gražiai susikalba lietuviškai, tai, aišku, jų tėvėlių nuopelnas. Taigi, valio lietuvių bostoniečiai! Kurkit toliau gražų gyvenimą ir ruoškit naująją atgimstančią Lietuvai kultūros žiedus, kuriais beabejo yra jūsų vaikai.

Komp. V. Bacevičius.

Chicago, Ill.

Bomberio "Lituanica" krikštynos

Chicago lietuvių, ruošdami minėti Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 25 metų sukaktuves, buvo užsiėmę išpirkti Karo Bondus už vieną milijoną dolerių iki vasario mėn. 16 dienos iškilnių. Vadovaujant Margučiu, darbas taip įsisiūbavo, kad minint tas sukaktuves, tikslas buvo jau atsiestas, dar net ir su kaupu. Mat, Karo Bondų pardavinėjimo vajui prasidėjus, Treasury Departmentas lietuviams pažadėjo skirti vieną sunkųjį bomberį ir jį užvadinti "Lituanica". Vasario mėn. 16 dienos bankiete, Blackstone viešbuty, Treasury Departmento atstovas, John C. Gallaher, įteikė simbolinį bomberį "Lituanica".

pareiškdamas, kad tikrasis bomberis pasieks mus vėliau.

Šiomis dienomis Chicago lietuvių komitetui, kuris dar bavo to miliono dolerių vajuje ir dėjo pastangas išgauti sunkųjį bomberį, buvo pranešta, kad liepos mėn. 3 dieną popiet Chicagoje pasirodys lietuviams skirtas bomberis, kurį lietuviai galės pakrikštinti "Lituanica" ir pasiųsti prieš nacių.

Prie krikštynų buvo stropiai rengiamasi, tik apgalvoti, kad dėl karo taisyklių, kurios varžo publikos lankymąsi į armijos lėktuvų aikštes, plačioji visuomenė negalėjo iškilmes dalyvauti. Tačiau visas iškilmes ir pačias "Lituanicos" krikštynas, padedant Dariaus-Girėno Legionierių Pastui ir Dariaus-Girėno Paminklo Komitetui, krikštynų komisija nufilmavo. O mintnt Dariaus-Girėno garbingo žygio 10 metų sukaktuves Marquette Parke, liepos mėn. 17 dienos vakare, ta filmą bus rodoma plačiai visuomenei. Vėliau gal ir kitos lietuvių kolonijos galės tą filmą pamatyti.

Rep.

Hartford, Conn.

Atminčiai, metam sukakus, mirties Juozui Januškevičiui

Mieliausias ir Brangiausias, jau metai kaip mus palikai su sužeistomis širdimis, kurios tai žaidos niekados neužgis.

Mes galvojame apie Tave dieną ir naktį, matom Tavo linksmą, gražią šypseną, girdim Tavo malonią kalbą, bet Tave jau nėra ir juo toliau, tai labiau ir labiau mes Tavę pasigendame, ir niekad mes Tavę nepamiršim.

Lankom Tavo kapą kadažniausiai, puošiam jį gėlėmis kogažiausiai, bet mus vis tiek slepia baisus liudnumas, kad taip netikėtai, taip staigiai palikai mus. Neturėjai kada nės sudie mums pasakyti.

Išsėkis ramiai, Mielas, iki mes pas Tave ateisime šalia atsigulti. Januškevičių šeima — žmona, dukterys ir sumus.

Ansonia, Conn.

Lietuvių veikla

Komitetas Lietuvių gelbėti sudarytas visų vietos lietuvių draugijų birželio 20 d., lietuvių parapijos salėje, suaukė masinį susirinkimą reikale pardavinėjimo Karo Bondų, nes yra pasiūlymas, kad lietuviai artėjančio Karo Bondų pardavinėjimo vajuos šiame mieste pasiimti taip, kaip praityti padarė italai, sirijonai, lenkai, kurie labai gerai pasirodė.

Nors mažai publikos atsilankė, bet visgi nutarta paimti bondsų vajų pardavinėjimo, kur kitataučiai pasižada teikti visokeriopą pagalbą. Išrinkta specialis sekančios komitetas: pirm. Pranas Loda, garbės pirm. lietuvių klebonas kun. V. P. Karkauskas, vice pirm. S. Bujanauskas, 2 vice pirm. Mrs. M. Balko, sekretoriai V. Vyšniauskas ir S. Trapkauskas, išdin. J. Radzevičius, išdo globėjai J. Žilevičius ir O. Čepinskiėnė.

Nustatyta siekti laike busimovajaus išparduoti \$100,000 vertės bondsų. Dabar yra bandoma visur pritraukti prie šio kilnaus darbo — senesnius ir jaunus, ypatingai merginas ir moteris, kurios miesto gatvėse ir visur pardavinėtų Karo Bondus ir Stampas. Kiek žinoma, čia beveik visi lietuviai perka War Bondsus, kiti už dideles sumas. Kai kas šitame mityne pareiškė, kad pirs po \$1,000.00. Manoma, kad atsisiras 50 lietuvių, kurie pirs po tukstantį vertės bondsų ir pasidarys jau 50 tukstančių. Mažesnes sumas, ir kitataučiams parduodant, bus pasiekiama kvota. Jei kurie pirs lai-

ke vajuos ne per lietuvių komitetą, bet banke ar pašte ir pasakys, kad skiria prie lietuvių kvotos, bus pridėta.

Mes, lietuviai, atvykę čia išanos pusės Atlanto ir čia gimę, sudarom šios šalies dalį piliečių, tai čia ir mums išpuola pareiga gelbėti šiai mūsų naujai tėvynei nugalėti priešus. Šitame nugalėjime dar gludi viltis, kad mūsų senai tėvynei Lietuvai bus sugrąžinta laisvė. Todel, broliai ir sesės, stokime visi prie darbo.

Juozas Marčiulionis.

A. a. Alfred J. Rasimas

A. a. Alfred J. Rasimas yra sunus SLA 214 kuopos narės Rasiniėnės, iš St. Louis, Mo. Jis tarnavo Suv. Valstijų karo laivyne ir gražiai atsiųmėjo kare prieš japonus Ramiajame vandenyne. Tarnavo Argonaut submarine, kurį japonai nuskandino, kuomet šis submarine lydydėjo Amerikos laivų konvojų ir kur Alfredas žuvo. Jo tėvai, ponas ir ponia Rasimai, gavo iš valdžios pagerbimo laišką. Laišiam jaunui, žuvusiam už demokratiją, buna lengva išsėtis amžinasty.

Koresp.

New York, N. Y.

Lankėsi redakcijoje

Liepos 3 d. Tėvynės redakcijoje lankėsi Andriejus Kvietkauskas (Kalls), Suvienytų Valstijų karo laivyno liutenantas, kuris yra kilęs iš Detroit, Mich. Nors liutenantas Kvietkauskas yra Amerikoje gimęs ir augęs, bet gražiai kalba lietuviškai ir įterusojasi lietuvių reikalais. Jis pažįsta visą eilę Detroito lietuvių veikėjų ir taipgi susipažinęs su nemažu skaičiumi to miesto lietuvių organizacijų. Kadangi jam prisieis tulą laiką pabuvoti New Yorke, jis pesirijęs kiek plačiau susipažinti ir su mūsų didmiesčio lietuviams bei kuriomis organizacijomis.

Kuopų Susirinkimai

MT. CARMEL, PA. — SLA 52 kp. bertaininis susirinkimas įvyks liepos 11 d., 2 val. popiet, Lietuvių Klubo name. Visi nariai ir narės, atėdami į susirinkimą, atsiveskite bent po vieną kandidatą prašyti prie mūsų kuopos, o tuo padarysite daug gero lietuviams, kuriuos prirašysite: jie bus dėkingi jums ateity. Daktarui ir įsto jimo nereikia mokėti. — J. Kijauskas, sekr.

PITTSBURGH, PA. — S. L. A. 353 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks liepos 11 d., 2 val. popiet, LPDA svetainėje, McKees Rocks, Pa. Visi nariai ir narės malonėkite atsilankyti ir užsimokėti savo mėnesines duokles, kad neliktumet suspenduoti. Atsiveskite kandidatų prisirašyti prie SLA 353 kuopos. — Olga Sanda, sekr.

JAUČIATĖS BLOGAI?

Visiškai Palengvinatė Sau — Šiuo Modernišku Švelniu Būdu — Kuomet kankinatės vidurių užkietėjimu — žarnos neveiklios, skauda galvą, nėra energijos — palengvinsite sau šiuo modernišku būdu — krantykite FEEN-A-MINT. Ši skoninga kramtoma guma vidurius liuosuoja švelniai ir tikrai. Milionai žmonių naudoja FEEN-A-MINT. Tik pakranykite FEEN-A-MINT cinant gult, naudokite tikrai pagal nurodymus ant pakelio. Sekantį rytą malonus palengvinimas pagelbės jums vėl jaustis puikiai.

SUNDERLAND, MASS. — SLA 37 kuopos susirinkimas įvyks liepos 11 d., 2 val. popiet, pas M. Dobriką. Visi nariai malonėkite atsilankyti ir užsimokėti duokles, kad neliktumet suspenduoti. Taipgi yra ir kitų reikalų aptarimui. — B. Pilvinienė, sekr.

CHICAGO, ILL. — SLA 260 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks liepos 11 d., 2 val. popiet, Friendly Hall, 2548 W. 69-th St., Marquette Park. Visi nariai kviečiami atsilankyti ir užsimokėti savo duokles. Taipgi pakalbinkite savo draugus prisirašyti prie SLA 260 kuopos. — J. Jasulevičius, sekr.

NANTICOKE, PA. — SLA 12 kp. priešmetinis susirinkimas įvyks liepos 11 d., 2 val. prastoje vietoje ir priprastu laiku. Turime svarbių reikalų apsvartymui ir knygų peržiūrėtojai išduos šėsių mėnesių raportą. Visi nariai malonėkite atsilankyti ir atsivesti kandidatų prašyti į mūsų kuopą. — Wm. Wosilius, sekr.

AMERIKOS Lietuvių Taryba, kurios nariu yra ir mūsų Susivienijimas, jau gavo \$2,107.72 aukų. SLA aukojo \$100 iš Tautišky Centų Fondo. Minima taryba yra verta paramos, nes ji atstovauja veik visus Amerikos lietuvius, kurie dirba Amerikos ir Lietuvos naudai.

Pirkite Karo Bondsus Per SLA Centrą

SLA kuopos, SLA nariai ir bendrai lietuviai, gyveną tokiose kolonijose, kur nėra lietuvių komiteto pardavinėjimui Karo Bondsų — pirkite bondsus per SLA Centrą.

Atsiųskite: U\$ 25 bondsą — \$18.75 U\$ 50 bondsą — \$37.50 U\$ 100 bondsą — \$75.00 Pinigus siųskite čekiu ar Money Orderiu. Ne siųskite pinigų voke. Pažymėkite, kieno vardu bondsą išrašyti.

Adresuokite: Lithuanian Alliance of America, 307 W. 30-th Street, New York, N. Y. Per SLA Centrą perkami bondsai bus kredituojami lietuviams.

GARSINKITES TĖVYNĖJE

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

MOTERYS-MERGINOS

★ 18 iki 35 metų amžiaus ★

★ GERAS DARBAS ★

★ UŽKANDŽIAMS PATOGUMAI ★

★ MALONIOS SĄLYGOS ★

★ 5 dienų 40-45 val. savaitė ★

★ PAKUOTI IR KLIJUOTI ★

★ SUNSHINE BISCUITS ★

★ Kreipkitės į baltą ūdelį ★ Lengvai pasiekiami visais ★
Sunshine Namų ★ Subways ir Busais ★

★ LOOSE-WILES BISCUIT CO., LONG ISLAND CITY, N. Y. ★

★ Asmenys dirbanti karo reikalinguose darbuose privalo ★
pristatyti tinkamą pasilauosavimo liudymą. ★

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

DOVANA

Kiekvienam SLA Nariui, Kiekvienam Lietuviui, Kiekvienam Organizatoriui

Nauja, Nesena Atspausdinta, KNYGELĖ-BROŠIURĖLĖ

apie

Susivienijimą Lietuvių Amerikoje

Knygelė suteikia daug įdomių žinių kiekvienam lietuviui. Joje aprašoma kokie Susivienijimo tikslai ir siekiniai, kokias naudas Susivienijimas užtikrina savo nariams, ką Susivienijimas gali duoti visai Amerikos lietuvių išeivijai ir tt.

Dabar eina SLA KETVIRTAS, naujų narių prirašymo VAJUS. Kiekvieno nario pareiga yra prikabinėti ir prirašyti nors vieną naują narį ir bendrai pagelbėti savo kuopos organizatoriams atlikti savo pareigas kosekmingiausiai.

Šioji knygelė-brošiurėlė išdalinta tarpe jūsų draugų, pažįstamų bei giminių pagelbės jums juos prirašyti, ir pagelbės jums patiems plačiau susipažinti su mūsų organizacija — Susivienijimu.

Rašykite, pažymėdami kiek knygelių norite gauti išdalimui tarpe jūsų pažįstamų, sekamu adresu:

DR. M. J. VINIKAS, Secretary,
307 W. 30-th St., New York 1, N. Y.

MUSŲ PROFESIONALAI IR BIZNIERIAI

Mūsų Biznieriai

A. J. KUPSTIS
SLA NARYS
Tel. So. Boston 9423
322 W. BROADWAY, SOUTH BOSTON, MASS.

Real Estate & Insurance
Specializuojam: Bizniala,
Gyvenimo Namais ir Farmoml
Mandagų ir Greitas Patarnavimas

JOHN NAGHTEN & CO.
ESTABLISHED 1863, INSURANCE
1908 Insurance Exchange, Chicago, Illinois

Iš toli pašaukiant namus tiek malonumo jam... Suteikite jam progą tarpe 7 ir 10 val. vakare

Jei jus galėtut pamatyti kareivius, pradedant Maine ir baigiant California, skubancius prie telefono tolimiems šaukimams kas vakaras po 7-tos valandos... kurie prašo operatorės sujungti juos su namais — su motina, su žmona ar su meiluže — ir be to apverstomis kitais šaukimais linijomis...

Tai pamatę, neabejojame, jūs mielai atsakytumet tokių tolimų šaukimų, kurie nėra rutini, tarpe 7 ir 10 val. vakare. Tik šiomis valandomis esanti karo tarnyboj vyrai (ar moterys) gauna progą telefonuoti. Ar nesutiktumet pagelbėti jiems pasinaudoti ta proga?

Pataupykite tarpe septintos ir dešimos laiką kareiviams

NEW YORK TELEPHONE COMPANY

